

VZGOJNI NAČRT

1. Uvod

Zakonska podlaga vzgojnemu načrtu je Zakon o osnovni šoli Zakon o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 - uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 - ZUJF in (63/13), ki v 2. členu opredeljuje *vzgajanje in izobraževanje za trajnostni razvoj in za dejavno vključevanje v demokratično družbo, kar vključuje globlje poznavanje in odgovoren odnos do sebe, svojega zdravja, do drugih ljudi, svoje in drugih kultur, naravnega in družbenega okolja, prihodnjih generacij; vzgajanje za obče kulturne in civilizacijske vrednote, ki izvirajo iz evropske tradicije; ter vzgajanje za spoštovanje in sodelovanje, za sprejemanje drugačnosti in medsebojno strpnost, za spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin*, v 60. d členu pa vzgojni načrt konkretnije opredeljuje z vsebinami, ki jih mora vključevati.

V OŠ Helene Puhar Kranj vzgojni načrt razumemo kot »živ« dokument, ki v obstoječi obliki ni dokončno zaključen, ampak predstavlja začetek skupne zgodbe, ki bo dobivala nova poglavja. Pri pripravi vzgojnega načrta smo upoštevali zakonske podlage in priporočila stroke, predloge staršev in izhajali iz lastnih izkušenj pri delu z otroki s posebnimi potrebami. Zato vemo, da je pričujoč dokument naš in nam lasten.

Podlaga temu vzgojnemu načrtu je ključna ugotovitev, po potrebi skupnih usmeritev na vzgojnem področju. Vzgojni načrt šole odraža vzgojno vizijo šole in temelji na skupnih, univerzalnih vrednotah učencev, staršev in učiteljev. Za šolo predstavlja priložnost, da zavzame enotna stališča do vzgojnega delovanja, konkretne aktivnosti in ukrepe ob posameznem vedenju. Pomembno vodilo pri pripravi tega vzgojnega načrta je z usmerjenim vzgojnim delovanjem prispevati k čustvenemu in socialnemu razvoju posameznika in oblikovanju njegovega odnosa do sebe, drugega in sveta.

2. Vzgojna vizija šole

Če načrtuješ za eno leto, posadi riž.
Če načrtuješ za desetletje, posadi drevo.
Če načrtuješ za celo življenje, vzgoji človeka.
(stara kitajska modrost)

3. Temeljne vrednote šole

Vrednote so življenjski cilji, smernice, ideje in etična vodila, s pomočjo katerih posamezniki ali družbene skupine ocenjujejo sebe in okolje, v katerem živijo.

Skupne vrednote učencev, staršev in učiteljev so:

- spoštovanje,
- delavnost in odgovornost,
- zdravje,
- znanje.

3.1. Spoštovanje

Spoštovanje je pozitiven odnos do sebe, drugih, okolja. Medsebojno spoštovanje učiteljev, učencev in staršev se kaže v njihovi komunikaciji in odnosu enega do drugega.

Učitelji spoštujejo individualnost učencev in šolske dogovore ter tako predstavljajo zgled učencem.

Učitelji spoštujejo individualnost učencev, staršev in sodelavcev, ter tako predstavljajo zgled učencem.

Učenci upoštevajo navodila in dogovorjena pravila, sprejemajo drugačnost in so strpni do sošolcev.

Starši spoštujejo svoje otroke, njihove sposobnosti, delo učiteljev, upoštevajo dogovore in so zgled svojim otrokom.

3.2. Delavnost in odgovornost

Delavnost pomeni pripravljenost za delo in vestno opravljanje svojih nalog. Odrasli pri otroku razvijamo delavne navade z odnosom do dela, spodbujanjem k delu in vrednotenjem dela. S tem prispevamo k otrokovemu celostnemu razvoju.

Učitelji so strokovno usposobljeni, ustvarjalni, dosledni, natančni.

Učenci sprejemajo vsakodnevne naloge in izpolnjujejo svoje šolske in domače obveznosti.

Starši spodbujajo delavnost in sodelovanje z delom doma in motiviranjem k šolskemu delu.

Odgovornost pomeni prizadevanje človeka po izpolnjevanju zahtev. Z odgovornostjo zavestno sprejememo posledice svojih odločitev, ravnanja.

Učitelji izkazujejo s svojo strokovnostjo, ustvarjalnostjo, spoštljivostjo, doslednostjo, sodelovanjem s starši.

Učenci opravijo šolske obveznosti in prevzemajo posledice za svoja dejanja.

Starši skrbijo za otroka, mu postavljajo meje in ga učijo ustreznega vedenja. Spremljajo njegov napredka in sodelujejo z vsemi, ki se v šoli ukvarjajo z otrokom.

3.3. Zdravje

Zdravje je stanje popolne fizične, duševne in socialne blaginje in ne le stanje brez bolezni.

Učitelji organizirajo dneve dejavnosti, predavanja, delavnice v zvezi z zdravjem. Skrbijo za varnost s svojo prisotnostjo, doslednostjo, lastnim zgledom.

Učenci sodelujejo v vseh pripravljenih aktivnostih, ne povzročajo nevarnosti zase, za soljudi in imetje, skrbijo za čistočo, varčno ravnanje s papirjem, energijo.

Učenci sodelujejo v vseh pripravljenih aktivnostih, ne povzročajo nevarnosti zase, za soljudi ter svojo in tujo lastnino, skrbijo za čistočo, varčno ravnanje s papirjem, energijo.

Starši obvestijo šolo o zdravstvenem stanju učenca in njegovih posebnostih. Navajajo otroke na zdrav način življenja, jih ekološko osveščajo, sodelujejo v šolskih aktivnostih.

Področja dejavnosti za razvoj zdravja:

- GIBANJE (sprehodi, športni dnevi, šola v naravi, planinski krožek, športna tekmovanja...),
- URAVNOTEŽENA PREHRANA (organizirana zdrava prehrana v šoli, krožki, dnevi dejavnosti, predavanja, ...),
- RAZVOJ GOVORNEGA APARATA (specialno-pedagoška in logopedska obravnava, svetovanje, sodelovanje z drugimi strokovnimi službami),
- RAZVOJ SPRETNOSTI HRANJENJA (specialno-pedagoška in logopedska obravnava, svetovanje, sodelovanje z drugimi strokovnimi službami),

- SKRB ZA TELESNO ZDRAVJE IN OSEBNO HIGIENO (predavanja in delavnice, sistematski pregledi, dnevi dejavnosti...),
- SKRB ZA DUŠEVNO ZDRAVJE (predavanja in delavnice, socialne igre...),
- SKRB ZA OKOLJE (skrb za čistočo, varčevanje z energijo, ločevanje odpadkov, ...),
- SKRB ZA LASTNO VARNOST (prometni krožek, sodelovanje v akcijah, ki spodbujajo varnost, poudarek na varnosti pri vzgojnih predmetih).

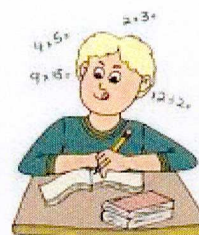
3.4. Znanje

Znanje je informacija, ki je miselno povezana, koristna in veljavna.

Znanje si pridobimo z izkušnjami ali preko različnih zapisov.

Znanje med seboj povezujemo, utemeljujemo in uporabljamo.

Znanje povezuje vse udeležence učnega procesa (učence, učitelje, starše).

Učitelji z metodami, načeli in oblikami dela učencem podajamo informacije, ki vodijo do razumevanja in znanja.

Učenci z znanjem razvijajo ustvarjalnost, aktivnost, vedoželjnost. Pridobljeno znanje, ki ga lahko vrednotimo omogoči učencem nadaljnje šolanje.

Starši pozitivno vrednotijo znanje, ga spodbujajo in omogočajo.

4. Vzgojna načela

Vzgoja v šoli temelji na naslednjih načelih:

- oblikovanje, zagotavljanje optimalnega življenjskega, učnega in vzgojnega okolja v fizičnem, psihološkem, socialnem in duhovnem smislu,
- vključevanje strpnosti, sodelovanje in vključevanje vseh sodelujočih v učno-vzgojnem procesu,
- upoštevanje temeljnih vrednot,
- zavzemanje za vsakega posameznika, iskanje odličnosti posameznikov in odnosov, zaupanje in zagotavljanje varnosti, spodbujanje notranje motivacije in samoodločenosti,
- skupno reševanje težav, dogovarjanje,
- življenjska uporabnost vsebin.

5. Vzgojne dejavnosti šole

5.1. Preventivne vzgojne dejavnosti

S preventivnimi vzgojnimi dejavnostmi poudarjamo cilje in vrednote šole. Področja preventivnih dejavnosti so lahko:

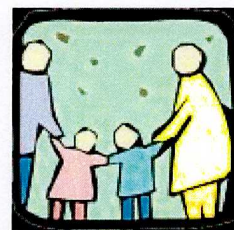
- razvijanje ugodne socialne klime,
- izvajanje dejavnosti, ki postavljajo v ospredje medsebojno povezanost, sodelovanje in odvisnost ter povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost,
- oblikovanje oddelčnih in šolskih dogovorov o temeljnih vrednotah skupnega življenja,
- sistematično zbiranje podatkov o okoliščinah, v katerih se pojavljajo za šolo značilni problemi.

5.2. Sodelovanje s starši

Ustaljene oblike sodelovanja:

- govorilne ure,
- roditeljski sestanki,
- odprte učne ure,
- predavanja za starše,
- strokovne skupine.

Šola kot institucija veliko prispeva k dopolnitvi družinske vzgoje. Da se oboje združi v celovito skrb za uspešen razvoj in napredek otrok, je nujno potrebno sodelovanje med starši in šolo ter upoštevanje pravic in obveznosti vseh sodelujočih: otrok, staršev in učiteljev.

S starši bomo sodelovali prek običajnih, ustaljenih oblik, ki so: govorilne ure, roditeljski sestanki, odprte učne ure, predavanja za starše, sestanki strokovnih skupin. Poleg teh oblik sodelovanja pa bomo spodbujali medsebojno komunikacijo in druženje staršev.

Šola obvešča starše na različne načine: ustno, po telefonu, pisno. Prizadevamo si za odprto, a hkrati strokovno in učinkovito komunikacijo s starši.

Področja sodelovanja:

- sodelovanje pri oblikovanju življenja in dela šole: sodelovanje v svetu staršev, svetu zavoda,

- sodelovanje pri različnih vzgojno-izobraževalnih vsebinah: spremstvo staršev na dnevih dejavnosti, taborih in šoli v naravi,
- vključevanje staršev pri projektih, prireditvah, razstavah, dnevih odprtih vrat, sodelovanje staršev pri izvedbi posamezne aktivnosti – npr. mednarodno leto astronomije, izvedba delavnice na to temo,
- »predavanja« staršev starejših otrok za starše mlajših otrok – npr. na temo »Kako sprejeti drugačnost svojega otroka«,
- sodelovanje na glasbenem ali kakem drugem kulturnem področju (npr. harmonikarski nastop),
- sodelovanje na področju poklicnega svetovanja, usmerjanje staršev v delavnice za starše, šolo za starše, svetovalne centre in druge ustanove, pomoč staršem v čustvenih, socialnih in materialnih stiskah, sprotno obveščanje o razpisih, izobraževanjih,
- vključevanje staršev v reševanje problemov: pogovori, dogovori o skupnem načinu ravnanja, povrnitev škode z uporabo restitucije.

5.3. Vzgojni ukrepi

Vzgojne ukrepe šola izvede, kadar učenec krši svoje dolžnosti, določene z zakonom ter drugimi predpisi in akti šole.

Postopek vodi strokovni delavec, pri katerem se je kršitev zgodila. O teži posamezne kršitve pravil in posledičnih vzgojnih ukrepih odločajo strokovni delavci šole, glede na širši kontekst, namen in pogostost kršitve pravil. Glede na resnost prekrška lahko sodelujejo starši, razrednik, svetovalna služba in ravnatelj.

O uporabi vzgojni ukrepov odločajo strokovni delavci šole v odvisnosti od širšega konteksta, namena in pogostosti kršitve pravil. Posledično lahko uporabijo več vzgojnih ukrepov pri posamezni kršitvi pravil, poleg tega si navedeni vzgojni ukrepi ne sledijo zaporedno:

- **Ustno opozorilo učitelja**, ki vsebuje tudi pojasnilo, zakaj neko vedenje ni sprejemljivo.
- **Pogovor učitelja z učencem** o rešitvi problema.
- **Vpis učenčevega neprimernega vedenja v e-asistenta in v mapo beleženje vedenja.**
- **Pogovor učitelja z učencem po pouku**, o čemer učitelj obvesti starše.
- Reševanje problema **s soočenjem vpletenih učencev**, ki ga opravi učitelj.
- **Pogovor razrednika s staršem učenca.** Če starši ne prihajajo v šolo, jih učitelj ustno in nato še pisno povabi. Če se na vabilo ne odzove, o tem obvesti šolsko svetovalno delavko, sledi pisno vabilo s strani šolske svetovalne delavke. Če ponovno ni odziva, starši prejmejo še pisno vabilo s strani ravnatelja. V kolikor se starši ne odzovejo na nobeno od prejetih vabil, vzpostavimo sodelovanje s Centrom za socialno delo.

- Reševanje problema **s soočenjem vpletenih učencev in njihovih staršev**, ki ga opravi razrednik ali svetovalna delavka. Starši so se dolžni v kritičnih situacijah odzvati na klic razrednika ali svetovalne delavke v najkrajšem možnem času in se aktivno vključiti v reševanje vzgojne problematike svojega otroka. Če starši razgovor odklonijo, to ne zadrži uporabe vzgojnega ukrepa.
- Ustno (lahko po telefonu) ali pisno **obvestilo staršem** učenca o kršitvi pravil.
- **Odstranitev učenca od pouka** v primeru ogrožanja lastnega zdravja ali varnosti in zdravja ali varnosti drugih, onemogočanja učnega procesa in drugih oblik nesprejemljivega vedenja. Učenec do prihoda staršev počaka ob odrasli osebi, ki jo določi oseba, ki starše obvesti.
- **Predčasna prekinitev bivanja na taboru/v šoli v naravi**, v primeru ogrožanja lastnega zdravja ali varnosti in zdravja ali varnosti drugih, neupoštevanja predhodno dogovorjenih pravil vedenja in obnašanja.
- **Začasna ali trajna prepoved obiska interesne dejavnosti** v primeru ogrožanja lastnega zdravja ali varnosti in zdravja ali varnosti drugih, neupoštevanja predhodno dogovorjenih pravil vedenja in obnašanja.
- **Neopravičena ura**, ko učenec ni prisoten pri pouku. Pri 5 neopravičenih urah razrednik ustno obvesti starše, pri 10 neopravičenih urah razrednik pisno obvesti starše, pri 15 neopravičenih urah predlaga razrednik vzgojni opomin, pri 30 neopravičenih urah šola o tem obvesti CSD.
- **Negativna ocena** v primeru goljufanja pri preverjanju znanja.
- **Možnost udeležbe na šolskih ali izvenšolskih vzgojno-izobraževalnih dejavnostih šole le ob prisotnosti staršev** v primeru ogrožanja lastnega zdravja ali varnosti in zdravja ali varnosti drugih. Učitelj pripravi pisni predlog, ki ga predstavi staršem.
- **Nadomestni vzgojno - izobraževalni proces v šoli**, v primeru, ko učenec s svojim ponavljajočim vedenjem ogroža lastno varnost ali varnost vrstnikov, ne upošteva navodil in pravil vedenja v skupini. Šola v navedenih primerih ne more prevzemati odgovornosti za varno izvedbo pedagoškega procesa izven prostorov šole (dnevi dejavnosti, tabori, šole v naravi). Učitelj pripravi pisni predlog, ki ga predstavi staršem.
- **Individualna obravnava učenca** svetovalne delavke v procesu svetovanja oziroma nudenja strokovne pomoči.
- **Družbeno koristno delo za učenca**, ki je namerno povzročil škodo ob nadzoru odrasle osebe, ki se jo določi glede na vrsto družbeno koristnega dela v šoli.
- **Povrnitev materialne škode.**
- **Odvzem predmeta**, s katerim učenec moti učni proces ali ogroža varnost. Učitelj lahko odvzame premet, katerega uporaba je v šoli prepovedana. O odvzetem predmetu in mestu prevzema učitelj obvesti starše.
- **Obvestilo Centra za socialno delo** v primeru težjih kršitev, ponavljanja kršitev, nesodelovanja staršev, neobiskovanja pouka, suma nasilja v družini. Pravilnik o obravnavi nasilja v družini za vzgojno-izobraževalne zavode obvezuje vse zaposlene v vzgojno-izobraževalnem zavodu k ničelni toleranci do nasilja, kar pomeni, da se mora zaposleni odzvati na vsakršno opaženo, povedano ali videno nasilje pri otroku v skladu s Pravilnikom in sum o nasilju nad otrokom v družini posredovati drugim institucijam (CSD, policiji).

- **Vzgojni opomin**, ki ga šola lahko izreče učencu kadar krši dolžnosti in odgovornosti, določene z zakonom, drugimi predpisi, akti šole in ko vzgojne dejavnosti oziroma vzgojni ukrepi ob predhodnih kršitvah niso dosegli namena.

5.4. Pohvale, priznanja, nagrade

Učenci za uspešno in prizadevno delo v šoli lahko prejmejo ustno ali pisno pohvalo, priznanje ali nagrado.

Predlagajo jih lahko: razredniki, predmetni učitelji, oddelčne skupnosti, drugi strokovni delavci šole, mentorji dejavnosti, ravnatelj, starši, zunanji sodelavci.

Predloge obravnava in potrdi učiteljski zbor ob koncu šolskega leta.

Pohvalo, priznanje ali nagrado podeli razrednik, mentor ali ravnatelj.

Pohvale in priznanja pridobljena med šolskim letom se objavijo tudi na oglasni deski in spletu, kjer se oblikuje seznam vseh, ki so prejeli priznanja v tekočem šolskem letu.

Učenci lahko dobijo:

- ustno pohvalo za prizadevnost pri enkratni ali kratkotrajni aktivnosti,
- pohvalo za vzorno vedenje (pozitiven odnos do sošolcev, spoštljiv odnos do učiteljev in drugih delavcev, pomoč sošolcem, prizadevnost pri šolskem delu in učenju, prijaznost, sodelovanje med oddelki),
- pohvalo, priznanje pri prometnem krožku,
- pohvalo, priznanje ali knjižno nagrado za dosežke pri bralni znački,
- pohvalo ali priznanje za dosežke na tekmovanjih,
- pohvalo za zavzeto sodelovanje v interesnih dejavnostih,
- pohvalo za posebne dosežke, ki prispevajo k grajenju pozitivne samopodobe učenca in ugledu šole (udeležba na razstavah, prireditvah...),
- (knjižno) nagrado ob zaključku uspešnega šolanja,
- pohvalo, priznanje ali nagrado za drugo dejanje, ki zasluži pohvalo.

Predsednik Sveta šole:
Karel Piškur

Kranj, 30.9.2014

Ravnatelj:
Janez Cuderman

Kranj, 30.9.2014